

ضوابط هم‌ارزی رشته‌ها در نظام مهندسی ساختمان کشور

نویسنده: مهندس سیدمحمدجواد هاشمی

پروانه اشتغال به کار مهندسی:

دریافت پروانه اشتغال به کار مهندسی یکی از دغدغه‌های مهم و اصلی فارغ‌التحصیلان رشته‌های مهندسی است. اما صرف داشتن یک مدرک تحصیلی در رشته‌های مهندسی به معنی داشتن همه شرایط لازم برای دریافت پروانه اشتغال نیست. هر شخص حقیقی که متقاضی دریافت پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کاردانی از وزارت راه و شهرسازی در وهله اول باید بداند آیا مدرک تحصیلی وی از حیث عنوان و یا محتوای درسی و آموزشی جزء رشته‌های اصلی هفتگانه مهندسی ساختمان است یا جزء رشته‌های مرتبط، حدود صلاحیت حرفه‌ای آن به چه صورت است و اینکه آیا اصولاً امکان اخذ پروانه اشتغال دارد یا خیر.

رشته‌های اصلی و مرتبط با مهندسی ساختمان:

طبق ماده ۶ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان رشته‌های اصلی مهندسی عبارت‌اند از: معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی، تأسیسات برقی، شهرسازی، نقشه‌برداری و ترافیک. فارغ‌التحصیلان این رشته‌ها جهت دریافت پروانه اشتغال تقریباً با هیچ محدودیتی مواجه نیستند. همچنین بر طبق تبصره ۱ ماده ۷ این قانون، رشته‌های مرتبط با مهندسی ساختمان به رشته‌هایی اطلاق می‌گردد که عنوان آن‌ها با رشته‌های اصلی یادشده در ماده ۶ متفاوت بوده ولی محتوای علمی و آموزشی آن‌ها با رشته‌های اصلی بیش از ۷۰٪ در ارتباط باشد. فارغ‌التحصیلان این رشته‌ها می‌توانند با دریافت پروانه اشتغال خدمات فنی معینی را در زمینه مهندسی ساختمان ارائه دهند ولی این خدمات عرفاً هم‌تراز خدمات رشته‌های اصلی نیست.

کمیسیون هم‌ارزی رشته‌ها:

بر اساس تبصره ۲ ماده ۷ قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان مدارک تحصیلی دانشگاهی مرتبط با مهندسی ساختمان و عناوین این رشته‌ها توسط کمیسیونی متشکل از نمایندگان وزارت راه و شهرسازی، وزیر فرهنگ علوم، تحقیقات و فناوری و رئیس سازمان نظام‌مهندسی ساختمان تحت عنوان "کمیسیون هم‌ارزی رشته‌ها" تعیین و به تصویب وزیر راه و شهرسازی می‌رسد.

با توجه با تنوع بالای مدارک تحصیلی از حیث مقطع تحصیلی (کاردانی پیوسته، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد پیوسته، کارشناسی ارشد ناپیوسته) و عنوان رشته‌ها، این سؤال برای فارغ‌التحصیلان پیش می‌آید که آیا مدرک تحصیلی من واجد شرایط لازم برای شرکت در آزمون نظام‌مهندسی و دریافت پروانه اشتغال هست یا خیر. لذا به کلیه دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی با عناوین متفاوت از رشته‌های اصلی، کارشناسی ارشد و دکتری فاقد مدرک کارشناسی در رشته‌های اصلی و مواردی از این قبیل توصیه می‌شود قبل از ثبت‌نام در آزمون نظام‌مهندسی، با توجه به مدرک تحصیلی خود، شرایط لازم را از حیث امکان اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی مطابق با آخرین مصوبات کمیسیون هم‌ارزی رشته‌ها موردبررسی قرار دهند. اکنون تمامی نکات لازم در این خصوص را به‌صورت سؤال و جواب برای شما جمع‌آوری کردیم و در اختیار شما قرار می‌دهیم.

پرسش‌های متداول پیرامون آخرین مصوبات کمیسیون موضوع تبصره ۲ ماده ۷ قانون نظام‌مهندسی ساختمان (کمیسیون هم‌ارزی رشته‌ها) مطابق بخشنامه ۱۴۹۷۲۶/۴۳۰ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۹

چه مدارک تحصیلی، جزء رشته‌های مهندسی ساختمان محسوب می‌شوند؟

به دارندگان مدارک تحصیلات کارشناسی پیوسته یا مدارک پیوسته بالاتر در یکی از رشته‌های اصلی (عمران، معماری، تأسیسات مکانیکی، تأسیسات برقی، ترافیک، شهرسازی، نقشه‌برداری) یا مرتبط با آن‌ها، طبق ماده ۶ و ۷ قانون نظام‌مهندسی ساختمان، مدارک تحصیلی مهندسی محسوب می‌شوند.

عنوان مدارک دانشگاهی منطبق با رشته‌های اصلی ساختمان، چه عناوینی هستند؟

سؤال خیلی خوبی است. این دو جدول می‌توانند پاسخگوی سؤال شما باشند:

جدول شماره ۱

عنوان رشته اصلی	عنوان مدرک دانشگاهی منطبق با رشته اصلی
معماری	۱- کارشناسی ارشد پیوسته معماری ۲- مهندسی یا کارشناسی پیوسته معماری ۳- کارشناسی ارشد ناپیوسته معماری با کارشناسی مرتبط با معماری ۴- مهندسی ساختمان (معماری و تزئینات داخلی) (دانش‌آموختگان قبل از سال ۱۳۵۲ دانشگاه علم و صنعت ایران) ۵- مهندسی معماری و تزئینات (دانش‌آموختگان قبل از سال ۱۳۵۳ دانشگاه علم و صنعت ایران)
عمران	۱- کارشناسی ارشد پیوسته راه و ساختمان ۲- مهندسی یا کارشناسی پیوسته عمران، عمران-عمران، عمران-سازه، عمران-ساختمان، سازه، ساختمان، راه و ساختمان ۳- مهندسی یا کارشناسی پیوسته ساختمان‌سازی (مهندسی عملی، دانش‌آموختگان بعد از بهمن‌ماه ۱۳۵۷ دانشگاه خواجه‌نصیرالدین طوسی)
تأسیسات مکانیکی	۱- مهندسی یا کارشناسی پیوسته مکانیک (بدون گرایش) ۲- مهندسی یا کارشناسی پیوسته تهویه و تبرید، مکانیک-تأسیسات حرارتی، مکانیک سیالات، تأسیسات حرارتی و برودتی، حرارت و سیالات، تأسیسات حرارتی، مکانیک حرارت و سیالات، حرارت مرکزی و تهویه مطبوع، تأسیسات تهویه مطبوع ۳- مهندسی یا کارشناسی پیوسته الکترومکانیک (مکانیک) (دانش‌آموختگان قبل از سال ۱۳۶۰)
تأسیسات برقی	۱- مهندسی یا کارشناسی پیوسته برق (بدون گرایش) ۲- مهندسی یا کارشناسی پیوسته برق-قدرت، الکترونیک، الکتروتکنیک، برق و الکترونیک، برق-الکترونیک، برق-شبکه‌های انتقال و توزیع ۳- مهندسی یا کارشناسی پیوسته الکترومکانیک (برق) (دانش‌آموختگان قبل از سال ۱۳۶۰)
ترافیک	۱- کارشناسی پیوسته ترافیک ۲- کارشناسی پیوسته برنامه‌ریزی حمل‌ونقل، حمل‌ونقل، حمل‌ونقل و ترافیک ۳- کارشناسی پیوسته راه و ترابری، راه‌سازی، راه‌داری ۴- کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته‌های اصلی ترافیک با کارشناسی عمران-نقشه‌برداری

۵- کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته‌های اصلی ترافیک با کارشناسی در رشته‌های اصلی یا مرتبط با عمران	
۱- کارشناسی پیوسته شهرسازی ۲- کارشناسی پیوسته شهرسازی-طراحی شهری ۳- کارشناسی پیوسته شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، شهرسازی-طراحی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری ۴- کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته شهرسازی با مدرک کارشناسی اصلی یا مرتبط با معماری یا شهرسازی ۵- کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته طراحی شهری با مدرک کارشناسی اصلی یا مرتبط با معماری یا شهرسازی ۶- کارشناسی ارشد ناپیوسته برنامه‌ریزی شهری، شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، شهرسازی-طراحی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری، با کارشناسی اصلی یا مرتبط با شهرسازی یا معماری یا عمران ۷- کارشناسی ارشد ناپیوسته برنامه‌ریزی شهری، شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، شهرسازی-طراحی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری، با کارشناسی عمران-نقشه‌برداری	شهرسازی
۱- مهندسی یا کارشناسی پیوسته عمران-نقشه‌برداری ۲- مهندسی یا کارشناسی پیوسته نقشه‌برداری ۳- کارشناسی ارشد ناپیوسته نقشه‌برداری (گرایش‌های فتوگرامتری و ژئودزی) با کارشناسی ناپیوسته علمی-کاربردی یا تکنولوژی نقشه‌برداری و کاردانی اصلی در رشته نقشه‌برداری	نقشه‌برداری

جدول شماره ۲

عنوان رشته اصلی	عنوان مدرک دانشگاهی کارشناسی ارشد منطبق با رشته اصلی
معماری	۱- کارشناسی ارشد مهندسی معماری ۲- کارشناسی ارشد فناوری (تکنولوژی) معماری-بیونیک ۳- کارشناسی ارشد فناوری (تکنولوژی) معماری-دیجیتال ۴- کارشناسی ارشد انرژی و معماری ۵- کارشناسی ارشد معماری داخلی
عمران	۱- کارشناسی ارشد سازه ۲- کارشناسی ارشد زلزله ۳- کارشناسی ارشد مهندسی راه و ساختمان
تأسیسات مکانیکی	۱- کارشناسی ارشد تبدیل انرژی
تأسیسات برقی	۱- کارشناسی ارشد برق-قدرت ۲- کارشناسی ارشد برق الکترونیک
ترافیک	۱- کارشناسی ارشد در رشته راه و ترابری ۲- کارشناسی ارشد در رشته برنامه‌ریزی حمل‌ونقل

۳- کارشناسی ارشد ترافیک	
۱- کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته شهرسازی	شهرسازی
۲- کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته طراحی شهری	
۳- کارشناسی ارشد ناپیوسته شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری	
۱- کارشناسی ارشد نقشه‌برداری	نقشه‌برداری
۲- کارشناسی ارشد ژئودزی	
۳- کارشناسی ارشد فوتوگرامتری ترافیک	

توجه داشته باشید که عناوین ذکرشده در مدارک تحصیلی، تنها در صورتی منطبق با رشته اصلی خواهند بود که عیناً مطابق عناوین جداول فوق باشند. مثلاً عنوان مدرک "راهداری" با عنوان مدرک "عمران-راهداری" متفاوت است. فارغ‌التحصیل کارشناسی پیوسته "راهداری" می‌تواند پروانه اشتغال در رشته اصلی ترافیک را دریافت کند اما فارغ‌التحصیلان کارشناسی پیوسته "عمران-راهداری" تنها می‌توانند صلاحیت نظارت پایه ۳ در رشته مرتبط عمران را دریافت نمایند.

من پروانه اشتغال نظارت پایه ۳ معماری دارم. آیا می‌توانم این پروانه را ارتقاء دهم و پروانه اجرا پایه ۲ را دریافت کنم؟

خیر مهندس جان. ارتقاء پایه هر یک از صلاحیت‌ها (چه به استناد مدرک کارشناسی، چه کارشناسی ارشد و چه دکتری)، باید صرفاً در همان کد رشته انجام شود.

اگر میانگین کل نمرات من در دانشنامه رسمی کمتر از ۱۲ باشد، می‌توانم پروانه اشتغال بگیرم؟

در صورتی‌که تا قبل از تاریخ ۱۳۸۶/۰۶/۳۱ تمامی دروس را گذرانده و فارغ‌التحصیل شده باشید، صدور و تمدید پروانه اشتغال برای شما بلامانع است اما برای افرادی که بعد از تاریخ فوق، فارغ‌التحصیل شده‌اند، جهت صدور پروانه اشتغال، الزاماً باید معدلشان بالای ۱۲ باشد.

من کارشناسی پیوسته مهندسی عمران با معدل کمتر از ۱۲ دارم و سال ۸۴ موفق به اخذ پروانه اشتغال پایه ۳ نظارت شدم ولی تا الآن آن را تمدید نکردم. آیا می‌توانم الآن پروانه محاسبات را دریافت کنم؟

خیر مهندس. با توجه به اینکه معدل شما کمتر از ۱۲ است و تا قبل از تاریخ ۱۳۸۶/۰۹/۲۵ پروانه اشتغال مهندسی را دریافت کرده‌اید، صرفاً امکان تمدید پروانه اشتغال با همان کد (پروانه نظارت) برای شما امکان‌پذیر است و پروانه اشتغال دیگری نمی‌توانید دریافت کنید.

آیا امکان دریافت پروانه اشتغال برای مدارک کارشناسی از مراکز آموزش عالی غیررسمی وجود دارد؟

اگر به تصویب وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری رسیده باشد، فقط می‌توانید پروانه اشتغال رشته مرتبط را دریافت کنید.

من کارشناسی پیوسته عمران-آب و فاضلاب دارم. چطور می‌توانم پروانه اشتغال دریافت کنم؟

متأسفانه امکان‌پذیر نیست. به دارندگان مدرک کارشناسی "عمران-آب و فاضلاب"، "عمران-سد و شبکه"، "جریه راه‌آهن" و "شیمی صنایع گاز" با توجه به عنوان رشته و محتوای علمی آموزشی، هیچ‌گونه پروانه اشتغال مهندسی در رشته‌های هفتگانه مهندسی ساختمان (عمران، معماری، تأسیسات برقی، تأسیسات مکانیکی، ترافیک، شهرسازی، نقشه‌برداری) تعلق نمی‌گیرد.

برخی دوستان من، با مدرک کارشناسی "شیمی صنایع گاز" پروانه اشتغال دارند. چطور ممکنه؟!

قبل از تاریخ ۱۳۹۴/۰۵/۲۵ طبق مقررات و ضوابط حاکم بر آن زمان، امکان اخذ پروانه اشتغال برای این دسته از افراد بود و در حال حاضر نیز امکان تمدید و ارتقاء همان پروانه اشتغال برای ایشان وجود دارد. اما از تاریخ فوق به بعد، صدور پروانه اشتغال در این رشته تحصیلی، امکان‌پذیر نیست.

تکلیف دارندگان مدرک تحصیلی رشته‌های مهندسی از سازمان امور استخدامی و اداری کشور چیست؟ می‌توانند پروانه اشتغال دریافت کنند؟

به دلیل عدم تأیید مدارک تحصیلی سازمان امور اداری و استخدامی کشور توسط وزارت علوم، صدور یا ارتقاء پایه پروانه اشتغال مهندسی برای این دسته از متقاضیان امکان‌پذیر نیست البته این افراد، در صورتی قبلاً طبق قوانین حاکم درگذشته، نسبت اخذ پروانه اشتغال مهندسی اقدام کرده‌اند، اکنون تنها در صورتی می‌توانند نسبت به تمدید یا ارتقاء همان پروانه اقدام کنند که پس‌ازآن، موفق به اخذ مدرک کارشناسی جدید، در همان رشته، از سایر دانشگاه‌های مورد تأیید وزارت علوم، شده باشند.

دانشجویان رشته‌های مهندسی که در حال تحصیل‌اند و کسانی که کارت پایان خدمت یا کارت معافیت ندارند، چطور می‌توانند پروانه اشتغال دریافت کنند؟

صدور پروانه اشتغال برای کسانی که معافیت تحصیلی دارند مجاز نیست و ارائه کارت پایان خدمت یا کارت معافیت برای اخذ پروانه اشتغال الزامی است. البته در صورتی که پس از فارغ التحصیلی اما بدون کارت پایان خدمت، در آزمون های نظام مهندسی شرکت کنید و قبول شوید، نتیجه این آزمون تا ۳ سال محفوظ خواهد بود و شما تا ۳ سال، فرصت دارید با اخذ کارت پایان خدمت یا کارت معافیت، نسبت به اخذ پروانه اشتغال های نظام مهندسی اقدام نمایید.

افرادی که کارشناسی ناپیوسته در رشته‌های مهندسی دارند، در چه صلاحیت‌هایی می‌توانند پروانه اشتغال دریافت کنند؟

کافی است به جدول زیر توجه کنید:

جدول شماره ۳

عنوان مدرک تحصیلی کارشناسی پیوسته	عنوان مدرک تحصیلی کاردانی	کد رشته	حدود صلاحیت پروانه اشتغال به کار
کارشناسی ناپیوسته در رشته‌های اصلی و یا در رشته‌های هم‌ارز آن‌ها	کاردانی در رشته اصلی کارشناسی	اصلی	حدود صلاحیت رشته اصلی
	کاردانی در رشته‌های مرتبط با رشته کارشناسی	مرتبط	حدود صلاحیت طراحی (حداکثر پایه ۲) و نظارت بدون محدودیت
	کاردانی در سایر رشته‌های هفتگانه ساختمان	مرتبط	حدود صلاحیت نظارت
	کاردانی در رشته‌های غیر مرتبط با رشته‌های هفتگانه ساختمان	-	صدور پروانه اشتغال به کار امکان‌پذیر نیست
کارشناسی ناپیوسته با عناوین تکنولوژی و یا علمی کاربردی در رشته‌های اصلی و یا در رشته‌های هم‌ارز آن‌ها	کاردانی در رشته‌های مرتبط با رشته کارشناسی	مرتبط	حدود صلاحیت طراحی (حداکثر پایه ۲) و نظارت بدون محدودیت
	کاردانی در سایر رشته‌های هفتگانه ساختمان	مرتبط	حدود صلاحیت نظارت

کاردانی در رشته‌های غیر مرتبط با رشته‌های هفتگانه ساختمان	-	صدور پروانه اشتغال به کار امکان‌پذیر نیست
--	---	--

به‌عنوان مثال، فردی که کاردانی شهرسازی و کارشناسی ناپیوسته مهندسی عمران دارد، تنها می‌تواند پروانه اشتغال نظارت عمران را دریافت کند.

حتماً توجه داشته باشید که مدرک کاردانی، تنها زمانی قابل قبول است که تاریخ صدورش، قبل از تاریخ ورود به مقطع کارشناسی باشد!

من کارشناسی ناپیوسته در رشته‌های اصلی دارم اما مدرک کاردانی من غیر مرتبط با رشته‌های هفتگانه ساختمان است. آیا می‌توانم پروانه اشتغال صلاحیت نظارت و اجرا دریافت کنم؟

برای آن دسته از متقاضیان که شرایطی مشابه شما دارند، امکان صدور پروانه اشتغال به کار وجود ندارد؛ اما اگر دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی در رشته‌های مرتبط، موفق به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته اصلی همسان مقطع کارشناسی خود شوند، صدور پروانه نظارت و پروانه اجرا (در رشته‌هایی که مشمول صلاحیت اجرا می‌شوند) بلامانع است. ضمناً، اگر علاوه بر مدرک کارشناسی ارشد، موفق به اخذ مدرک دکتری در همان رشته اصلی کارشناسی هم شوند، با دارا بودن سایر شرایط لازم، صلاحیت دریافت پروانه اشتغال طراحی (محاسبات) هم کسب خواهند کرد.

من شنیدم فارغ‌التحصیلان کارشناسی در رشته‌های مرتبط با عمران، می‌توانند مثل مدارک تحصیلی منطبق با رشته اصلی عمران، پروانه اشتغال تمام صلاحیت‌ها (نظارت، اجرا، محاسبات) رو دریافت کنند. درسته؟

همیشه نه مهندس جان. برخی استثناء‌ها وجود دارد که خدمتتان عرض می‌کنم:

۱- فارغ‌التحصیلان کارشناسی پیوسته رشته "مهندسی علمی-کاربردی عمران-تأسیسات آبی" از دانشگاه شهید عباسپور، اگر مدرک تحصیلی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری را ارائه کنند، می‌توانند تمام پروانه‌های اشتغال در رشته مرتبط با مهندسی عمران را دریافت کنند.

۲- فارغ التحصیلان رشته‌های "عمران-خاک"، "علمی-کاربردی عمران" و "علمی-کاربردی ساختمان" هم می‌توانند پروانه اشتغال مرتبط با عمران در تمام صلاحیت‌ها را دریافت کنند.

۳- فارغ التحصیلان کارشناسی ناپیوسته "عمران-عمران" (بورسیه جهاد سازندگی) از دانشگاه امیرکبیر، اگر مدرکشان معادل کارشناسی عمران ارزیابی شود، فقط می‌توانند پروانه اشتغال صلاحیت نظارت در رشته مرتبط با عمران را دریافت کنند.

۴- فارغ التحصیلان کارشناسی پیوسته "عمران روستایی" و "عمران اجرایی"، فقط می‌توانند پروانه اشتغال صلاحیت نظارت در رشته مرتبط با عمران دریافت کنند.

۵- فارغ التحصیلان کارشناسی "عمران-راه"، می‌توانند پروانه اشتغال مرتبط با عمران در صلاحیت‌های نظارت و اجرا را بدون محدودیت دریافت کنند اما صلاحیت محاسبات حداکثر تا پایه ۳ برای ایشان امکان‌پذیر است.

۶- فارغ التحصیلان کارشناسی رشته‌های "آبادانی و توسعه روستاها"، "تکنولوژی و آبادانی روستا از موسسه آبادانی"، "توسعه روستاها"، "خط و ابنیه"، "خط و سازه‌های ریلی" از کلیه دانشگاه‌های و مؤسسات عالی مورد تأیید وزارت علوم و نیز رشته "عمران-راه‌داری" از دانشگاه علم و صنعت، فقط می‌توانند پروانه اشتغال نظارت در رشته مرتبط با عمران حداکثر تا پایه ۳ و بدون ارتقاء دریافت کنند. این افراد در صورت اخذ کارشناسی ارشد سازه یا زلزله، می‌توانند نسبت به ارتقاء پایه صلاحیت نظارت اقدام کنند اما همچنان امکان اخذ صلاحیت‌های محاسبات و اجرا امکان‌پذیر نیست.

من دانش‌آموخته کارشناسی پیوسته رشته مهندسی مدیریت پروژه هستم. آیا می‌توانم پروانه اشتغال نظارت را دریافت کنم؟

به فارغ التحصیلان کارشناسی رشته "مدیریت و آبادانی روستا"، رشته مهندسی "مدیریت پروژه"، "جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری"، "مهندسی فضای سبز" از دانشکده منابع طبیعی و کشاورزی، هیچ‌گونه پروانه اشتغال اعم از مرتبط یا اصلی تعلق نمی‌گیرد.

آیا می‌توان هم‌زمان در دو رشته، پروانه اشتغال دریافت کرد؟!

بله. دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی عمران-عمران با کارشناسی ارشد ترافیک یا راه و ترابری و یا برنامه‌ریزی و حمل‌ونقل، می‌توانند علاوه بر پروانه اشتغال در رشته عمران، صلاحیت رشته ترافیک (با درج در پشت پروانه اشتغال) دریافت کنند.

حدود صلاحیت مهندسان در رشته‌های مرتبط با نقشه‌برداری چگونه است؟

حدود صلاحیت مطابق ردیف ۳۱ جدول ۱۷ و ردیف‌های ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۸، ۱۰ و ۱۱ جدول ۱۵ مبحث دوم مقررات ملی ساختمان به شرح زیر است:

تهیه نقشه توپوگرافی

تهیه نقشه توپوگرافی مسیرهای موجود مانند راه، راه‌آهن، کانال، و خط انتقال نیرو

اندازه‌گیری و محاسبه حجم عملیات توده‌های خاکی

تهیه نقشه مسیرهای زیرزمینی (مترو، تونل، فاضلاب)

تهیه نقشه کاداستر

پیاده کردن طرح‌های تفصیلی و آماده‌سازی، مسیرهای زمینی و زیرزمینی و تفکیک اراضی شهری و سازه‌های ساحلی

تهیه نقشه وضع موجود کاربری اراضی

تهیه نقشه‌های عکسی از عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای (فقط گرایش فوتوگرامتری پایه ۲ به بالا)

تعیین موقعیت ملک بر روی نقشه‌های هوایی مورد درخواست

مشخص کردن محل دقیق ملک بر روی زمین

تعیین مساحت املاک و تعیین ابعاد و مختصات دقیق آن و تطبیق با حدود مشخصات اسناد مالکیت

تهیه نقشه توپوگرافی بزرگ‌مقیاس در سیستم مختصات و سیستم تصویر از زمین موردنظر

تعیین مقاطع طولی و عرضی از معابر

تعیین بر و کف و علامت‌گذاری تراز صفر ساختمان و ثبت آن در محل مناسب

تهیه نقشه‌های لازم برای تفکیک واحدهای موجود در مجتمع‌های ساختمانی

فارغ‌التحصیلان کارشناسی در رشته‌های اقتصاد، جغرافیا و یا جامعه‌شناسی (علوم اجتماعی) در صورتی‌که کارشناسی ارشد شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری را اخذ کرده باشند، می‌توانند پروانه اشتغال دریافت کنند؟

با توجه به رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، از تاریخ ۱۳۹۵/۰۹/۰۲ امکان صدور پروانه اشتغال برای این دسته از افراد وجود ندارد. البته در صورتی‌که این افراد قبل از تاریخ مذکور، پروانه اشتغال خود را در رشته شهرسازی دریافت کرده باشند، تمدید و ارتقاء پروانه در صلاحیت مربوطه، امکان‌پذیر است.

آیا فارغ‌التحصیلان کارشناسی تمام گرایش‌های رشته‌های مهندسی مکانیک، امکان دریافت پروانه اشتغال در رشته تأسیسات مکانیکی را دارند؟

نه مهندس جان. به فارغ‌التحصیلان رشته‌های "تکنولوژی طراحی و نقشه‌کشی صنعتی"، "مهندسی مکانیک-کشتی‌سازی"، "مهندسی مکانیک-نیروگاه"، "مکانیک-ساخت و تولید"، "مهندسی شیمی-طراحی فرایندها"، "مهندسی مکانیک-اتومکانیک"، "مهندسی شیمی-صنایع پالایش-پتروشیمی گاز"، "الکترومکانیک-صنایع مکانیک" و "مکانیک-تست مخرب مواد"، پروانه اشتغال به کار در رشته تأسیسات مکانیکی، چه در رشته اصلی و چه مرتبط، تعلق نمی‌گیرد. البته فارغ‌التحصیلان رشته

"مهندسی مکانیک-مکانیک طراحی ماشین‌ها" از دانشگاه علم و صنعت ایران، می‌توانند پروانه اشتغال نظارت در رشته مرتبط با تأسیسات مکانیکی را دریافت کنند.

در بین گرایش‌های رشته‌های مهندسی برق چطور؟ آیا گرایش‌هایی وجود دارد که نتوانند پروانه اشتغال در رشته تأسیسات برقی دریافت کنند؟!

بله. به فارغ‌التحصیلان رشته‌های "مهندسی پزشکی (بیوالکتریک یا بیومکانیک)"، "مهندسی مخابرات با گرایش انتقال یا سوئیچ"، "مهندسی رباتیک"، "کنترل-ساخت و تولید" و "کنترل گرایش فرآیند" پروانه اشتغال به کار مهندسی در رشته تأسیسات برقی، چه اصلی و چه مرتبط، تعلق نمی‌گیرد. البته فارغ‌التحصیلان کارشناسی پیوسته "مهندسی برق-شبکه‌های انتقال و توزیع"، در صورت ارائه مدرک تحصیلی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، می‌توانند پروانه اشتغال در رشته اصلی تأسیسات برقی را دریافت کنند.

من مدرک کارشناسی معدن و کارشناسی ارشد سازه در رشته عمران دارم. آیا می‌توانم پروانه اشتغال در رشته عمران را دریافت کنم؟

خیر مهندس جان. متأسفانه برای امکان پذیر نیست؛ چون کارشناسی شما غیرمرتبط با رشته عمران است. به طور کلی شما تنها در صورتی می‌توانید با مدرک کارشناس ارشد خود در هر یک از رشته‌های هفتگانه ساختمان، پروانه اشتغال در آن رشته را دریافت کنید که با مدرک کارشناسی هم بتوانید پروانه اشتغال در همان رشته اصلی را دریافت کنید؛ وگرنه هیچ‌گونه پروانه اشتغال، چه اصلی و چه مرتبط، به شما تعلق نمی‌گیرد.

برای دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته‌های دبیری فنی، امکان اخذ پروانه اشتغال وجود دارد؟

در صورتی که کارشناسی پیوسته رشته دبیری فنی در رشته‌های اصلی ساختمان باشد، پس از اخذ مدرک کارشناسی ارشد ناپیوسته (طبق جدول شماره ۲) در رشته اصلی منطبق با مدرک کارشناسی، پس از سپری شدن سنوات لازم از تاریخ مدرک کارشناسی ارشد، می‌توانند پروانه اشتغال همانند دارندگان مدرک تحصیلی در رشته اصلی را دریافت کنند اما دارندگان کارشناسی ناپیوسته دبیری فنی در رشته‌های اصلی ساختمان، در صورتی که موفق به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته اصلی منطبق با مدرک کارشناسی، صرفاً می‌توانند پروانه اشتغال به کار مهندسی با حدود صلاحیت نظارت و اجرا (صرفاً در رشته‌های معماری و عمران) دریافت کنند.

عنوان درج شده در پروانه های اشتغال به کار مهندسی در رشته های هفتگانه ساختمان (اصلی یا مرتبط)، به چه صورت است؟

مهندس جان؛ در جدول زیر می توانید کد رشته ها، نوع پروانه اشتغال به کار (اصلی یا مرتبط) بر اساس عنوان مدرک تحصیلی دانشگاهی مشاهده بفرمایید:

جدول شماره ۴

رشته مهندسی	کد پروانه	رشته موضوع پروانه	نوع پروانه		عناوین مدرک تحصیلی دانشگاهی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
			مرتبط	اصلی	
عمران	۳۰	مهندسی عمران	*		مهندسی عمران، مهندسی سازه، مهندسی ساختمان، مهندسی سیویل، مهندسی ساختمان سازی (مهندسی عملی، فارغ التحصیلان بعد از بهمن ماه ۱۳۵۷ دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی)
	۳۱	مرتبط با مهندسی عمران-دبیری فنی	*		دبیری فنی عمران
		مرتبط با مهندسی عمران-عمران آب	*		مهندسی عمران-عمران آب
		مرتبط با مهندسی عمران-عمران روستایی	*		مهندسی عمران-عمران روستایی، مهندسی عمران-ساختمان و تأسیسات کشاورزی
		مرتبط با مهندسی عمران-علمی کاربردی	*		مهندسی عمران-کاربردی
		مرتبط با مهندسی عمران-تکنولوژی عمران	*		مهندسی عمران-تکنولوژی عمران
		مرتبط با مهندسی عمران	*		معادل لیسانس عمران-عمران، مهندسی عمران-خط و ابنیه، مهندسی عمران-مهندسی عملی
نقشه برداری	۶۰	مهندسی نقشه برداری	*		مهندسی نقشه برداری
	۶۱	مرتبط با مهندسی نقشه برداری	*		معادل لیسانس مهندسی نقشه برداری
ترافیک	۷۰	مهندسی ترافیک	*		مهندسی ترافیک، برنامه ریزی حمل و نقل، عمران راه سازی
	۷۱	مرتبط با مهندسی ترافیک	*		معادل کارشناسی مهندسی ترافیک، معادل کارشناسی ارشد مهندسی ترافیک
تأسیسات مکانیکی	۴۰	مهندسی تأسیسات مکانیکی	*		مهندسی مکانیک (حرارت و سیالات)، الکترومکانیک (مکانیک) قبل از سال ۶۰، مکانیک قبل از سال ۶۰ داخل کشور
	۴۱	مرتبط با مهندسی تأسیسات مکانیکی	*		معادل کارشناسی مهندسی مکانیک (حرارت و سیالات)، کارشناسی مهندسی مکانیک (طراحی جامدات)، دبیری فنی

مکانیک (حرارت و سیالات)، مهندسی تکنولوژی مکانیک					
مهندسی تأسیسات مکانیک-سردخانه	*		مرتبط با مهندسی تأسیسات مکانیکی- سردخانه		
مهندسی برق (قدرت)، الکترومکانیک (برق) قبل از سال ۶۰، الکتروتکنیک، مهندسی برق و الکترونیک، مهندسی برق- الکترونیک، مهندسی برق (الکترونیک)، مهندسی برق (شبکه‌های انتقال و توزیع)		*	مهندسی تأسیسات برقی ساختمان	۵۰	تأسیسات برقی
معادل کارشناسی مهندسی برق (قدرت)، دیپری فنی برق (قدرت)، مهندسی برق- مخابرات، مهندسی برق-کنترل، مهندسی تکنولوژی برق	*		مرتبط با مهندسی تأسیسات برقی ساختمان	۵۱	
مهندسی معماری		*	مهندسی معماری	۱۰	
معادل لیسانس مهندسی معماری، معماری داخلی، دبیر فنی معماری، معماری فضاهای بیرونی، معماری و اماکن ورزشی	*		مرتبط با مهندسی معماری	۱۱	معماری
مرمت و احیاء بناهای تاریخی	*		مرتبط با مهندسی معماری-مرمت و احیاء بناهای تاریخی		
شهرسازی		*	شهرسازی		
شهرسازی-طراحی شهری		*	شهرسازی-طراحی شهری	۲۰	
شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای		*	شهرسازی-برنامه‌ریزی شهری		
شهرسازی-مدیریت شهری	*		مرتبط با شهرسازی-مهندسی محیط‌زیست		
شهرسازی-محوطه سازی و طراحی فضای سبز	*		مرتبط با شهرسازی-محوطه سازی و طراحی فضاهای سبز		
شهرسازی-کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی محیط یا محیط‌زیست	*		مرتبط با شهرسازی-برنامه‌ریزی محیط	۲۱	شهرسازی
معادل کارشناسی شهرسازی (طراحی شهری یا برنامه‌ریزی شهری)	*		مرتبط با شهرسازی		